

۱۷/۱۰/۱۰۱۱
۱۹/۱/۲۲

۸۰۰

۱۱۰۰۲۲

۸۷/۱/۱۵۸۱۱
۸۸۱۳۳

دانشگاه شهید باهنر کرمان
دانشکده ادبیات و علوم انسانی
بخش علوم تربیتی

پایان نامه تحصیلی جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی

تحلیل محتوای کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف
حیطه شناختی بلوم

استاد راهنما:

علیرضا منظری توکلی

استاد مشاور:

حمید زاهدی

مؤلف:

فرحناز دلاوریان

شهریور: ۱۳۸۷

کتابخانه ادبیات و علوم انسانی
تیم مدیریت

۱۳۸۷ / ۱۲ / ۲۷

۱۱۰۰۲۷

این پایان نامه به عنوان یکی از شرایط احراز درجه کارشناسی ارشد به

گروه علوم تربیتی و روانشناسی

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

دانشگاه شهید باهنر کرمان

تسلیم شده است و هیچ گونه مدرکی به عنوان فراغت از تحصیل دوره مزبور شناخته نمی شود

نام و نام خانوادگی

انشجوی:

استاد راهنما:

اور ۱:

اور ۲:

اور ۳:

اونت پژوهشی و تحصیلات تکمیلی یا نماینده دانشکده: دکتر

امضاء
فرحناز دلاوریان
دکتر منظری توکلی
دکتر عسکری زاده
دکتر علوی

۱۳۸۷ / ۱۲ / ۲۷

حق چاپ محفوظ و مخصوص به دانشگاه است

(ج)

« من به کاستی های کارم معترفم، اما اگر می باید چندان تأمل کنم که خامی های کارم همه پخته و کمبودهای آن همه بر طرف شود، نگارش این کتاب هرگز به پایان نمی رسد.»

(دان دوي)

« اگر انسان می خواست صبر کند تا کاری را آتقدر خوب انجام دهد که هیچکس نتواند اشتباهی در آن بیابد، هرگز کاری انجام نمی داد.»

(سيد شجاع موسوي)

تقدیم به:

پدر و مادرم که اولین مربیانم بودند و هستند،

همسر مهربان، صبور و بردبارم که همیشه در کارهایم پشتیبانم بوده
و ساعاتی که وقتم را به انجام این تحقیق می گذراندم و متعلق به او بود را با
آرامش با فرزندان سپری کرد

و

پسرانم عماد الدین و امیر محمد که در انجام این تحقیق به خصوص رسم
نمودارها کمک کردند.

تقدیر و تشکر:

« تکامل وزاینده‌گی علمی به تحقیق بستگی دارد و تحقیق گرچه کاری است که با استقلال و آزادی و ابتکار متفکر علمی توأم است، ولی در آغاز، به آموختن و هدایت و تمرین و تجربه نیازمند است. »
(دکتر علی شریعتی)

شکر خدای بزرگ و متعال را که توفیق علم آموزی و انجام این تحقیق را به بنده اش داد و این توفیق میسر نبود مگر با راهنمایی های دلسوزانه استاد بزرگوارم جناب آقای دکتر علیرضا منظری توکلی که با نهایت دلسوزی و بردباری مسئولیت راهنمایی اینجانب را بر عهده داشتند.

همچنین استاد مشاور محترم و ارجمندم جناب آقای دکتر حمید زاهدی که با توصیه های ارزشمندشان مرا ارشاد نمودند و به موقع در برطرف کردن دشواری های کار مرا یاری رساندند.

و نیز کلیه اساتید محترم بخش علوم تربیتی که دریچه جدیدی از دریای علم و دانش را به رویم گشودند و ساعاتی که در محضر آنها گذراندم از بهترین و شیرین ترین لحظات عمرم محسوب شد.

بر خود واجب می دانم به مصداق روایت « من علمنی حرفاً فقد صیرنی عبدا » از زحمات همه این بزرگواران تشکر و قدردانی کنم.

چکیده

کتاب درسی یکی از مهمترین مراجع و منابع یادگیری دانش آموزان در نظام کنونی آموزشی محسوب شده و در کشور ما که اکثر فعالیت های آموزشی در چارچوب کتاب درسی صورت می گیرد، یکی از مهمترین نقش ها را ایفا می کند. از طریق محتوای کتاب است که تحقق اهداف کلی و جزئی آموزش و پرورش امکان پذیر می شود. لذا به آسانی نمی توان نقش و اهمیت کتاب را از نظر دور داشت و به همین علت صرف وقت نیروهای متخصص در بررسی و تحلیل کتاب های درسی می تواند راهگشای حل بسیاری از مشکلات جاری آموزشی باشد. بنابراین ضرورت توجه به تحلیل محتوای کتاب های درسی امری اجتناب ناپذیر بوده و افزایش کیفیت مطالب و محتوا و ارتقا سطح یادگیری فراگیران ارتباط مستقیمی با چنین بررسی هایی دارد.

با توجه به اهمیت موضوع، هدف این تحقیق بررسی میزان پرداختن محتوای کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی تدوین شده در سال ۱۳۸۶ به هر کدام از طبقات حیطة شناختی بلوم می باشد. تحقیق از نوع تحقیقات توصیفی است و روش آماری به کار رفته، آمار توصیفی (فراوانی و درصد) می باشد. جامعه آماری تحقیق، کل تمرین های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی است.

نتایج حاصل از تحقیق حاضر نشان داد که در تدوین تمرین های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بیشتر به اهداف طبقات پایین حیطة شناختی (دانش، درک و فهم و کاربرد) توجه شده است و طبقات بالای حیطة (ترکیب) مورد کم توجهی قرار گرفته و سایر طبقات (تجزیه و تحلیل و ارزشیابی) نادیده گرفته شده اند.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول: طرح تحقیق

مقدمه	۲
۱-۱. موضوع تحقیق	۳
۲-۱. بیان مسئله	۳
۳-۱. اهمیت و ضرورت تحقیق	۵
۴-۱. هدف تحقیق	۷
۵-۱. سؤالهای تحقیق	۷
۶-۱. تعریف واژه ها و اصطلاحات	۸

فصل دوم: ادبیات و پیشینه تحقیق

مقدمه	۱۱
۱-۲. مبانی نظری تحقیق	۱۴
۱-۱-۲. اهمیت علم و دانش و توسعه تعلیم و تربیت در ایران باستان	۱۴
۲-۱-۲. فضیلت علم و دانش از دیدگاه قرآن و احادیث	۱۴
۳-۱-۲. آموزش و پرورش	۱۵
۱-۳-۱-۲. نظام آموزش و پرورش	۱۵
۲-۳-۱-۲. اهمیت و ضرورت آموزش و پرورش	۱۶
۳-۳-۱-۲. تاریخچه آموزش و پرورش ایران	۱۶
۴-۳-۱-۲. آموزش و پرورش ایران قبل از اسلام	۱۷
۵-۳-۱-۲. آموزش و پرورش ایران بعد از اسلام	۱۷
۱-۵-۳-۱-۲. پیدایش مدارس ابتدایی به سبک اروپایی	۱۹
۲-۵-۳-۱-۲. اولین مؤسس ایرانی مدارس جدید به سبک اروپایی	۱۹
۳-۵-۳-۱-۲. تاسیس اولین مؤسسات آموزش متوسطه و عالی جدید	۲۰
۴-۱-۲. هدفهای آموزش و پرورش	۲۱
۱-۴-۱-۲. اهمیت و ضرورت تعیین هدفها	۲۱
۲-۴-۱-۲. نقش اهداف آموزش و پرورش	۲۳
۳-۴-۱-۲. هدف آموزش و پرورش در مدارس جدید ایران	۲۳
۵-۴-۱-۲. هدف آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی	۲۴

عنوان

صفحه

۲۵	۲-۱-۴-۶. مراحل انتخاب اهداف آموزشی
۲۵	۲-۱-۴-۷. طبقه بندی اهداف آموزشی
۲۹	۲-۱-۴-۸. آیا هدف های آموزشی باید بیان شوند؟
۳۱	۲-۱-۵. ساختار نظام آموزش و پرورش
۳۲	۲-۱-۶. آموزش و پرورش دوره متوسطه
۳۳	۲-۱-۶-۱. اهمیت آموزش و پرورش دوره متوسطه
۳۳	۲-۱-۶-۲. اهداف دوره متوسطه
۳۴	۲-۱-۶-۳. وظایف آموزش متوسطه
۳۵	۲-۱-۷. ساختار دوره پیش دانشگاهی
۳۵	۲-۱-۷-۱. اهداف دوره پیش دانشگاهی
۳۵	۲-۱-۷-۲. برنامه دوره پیش دانشگاهی
۳۶	۲-۱-۸. برنامه درسی
۳۶	۲-۱-۹. برنامه ریزی درسی
۳۶	۲-۱-۱۰. محتوا
۳۷	۲-۱-۱۰-۱. اهمیت محتوای آموزشی
۳۸	۲-۱-۱۰-۲. روند تحول انتخاب محتوای برنامه در ایران
۳۸	۲-۱-۱۰-۳. معیارها و اصول انتخاب محتوا
۴۰	۲-۱-۱۰-۴. ارتباط محتوا با اهداف آموزشی
۴۱	۲-۱-۱۰-۵. اصول سازماندهی محتوا
۴۲	۲-۱-۱۰-۶. دیدگاه های اساسی در انتخاب محتوا
۴۳	۲-۱-۱۰-۷. ارائه محتوا
۴۳	۲-۱-۱۱. مفهوم تحلیل محتوا
۴۳	۲-۱-۱۱-۱. تاریخچه تحلیل محتوا
۴۴	۲-۱-۱۱-۲. ویژگی های تحلیل محتوا
۴۵	۲-۱-۱۱-۳. مراحل تحلیل محتوا
۴۶	۲-۱-۱۱-۴. تکنیک های رایج در تحلیل محتوای کتاب های درسی
۴۶	۲-۱-۱۲. یادگیری
۴۸	۲-۱-۱۲-۱. عوامل مؤثر در یادگیری

صفحه

عنوان

۵۳	۲-۱۲-۱-۲. نظریه های یادگیری.....
۵۴	۲-۱-۱۳. مفهوم زبان.....
	۲-۱-۱۳-۱. دیدگاه های برخی مشاهیر برجسته در رابطه با یادگیری
۵۵	و آموزش.....
۵۸	۲-۱-۱۳-۲. دیدگاه برخی از روانشناسان در مورد یادگیری زبان.....
۵۹	۲-۱-۱۳-۳. اهمیت و ضرورت آموزش و یادگیری زبان انگلیسی.....
۵۹	۲-۱-۱۳-۴. هدف آموزش زبان انگلیسی.....
۶۰	۲-۱-۱۳-۵. اهمیت تمرین های زبان.....
۶۱	۲-۱-۱۴. طبقه بندی تمرین ها بر اساس طبقات مختلف حیطة شناختی.....
۶۱	۲-۲. سوابق پژوهشی مرتبط با تحقیق.....
۶۱	۲-۱-۲. تحقیقات انجام شده در داخل کشور.....
۶۵	۲-۲-۲. تحقیقات انجام شده در سایر کشورهای جهان.....
۷۲	نتیجه گیری.....

فصل سوم: روش تحقیق

۷۴	مقدمه.....
۷۵	۳-۱. نوع تحقیق.....
۷۷	۳-۲. جامعه آماری.....
۷۹	۳-۳. روش نمونه گیری.....
۸۰	۳-۴. ابزار جمع آوری داده ها.....
۸۰	۳-۵. روایی ابزار جمع آوری داده ها.....
۸۰	۳-۶. پایایی ابزار جمع آوری داده ها.....
۸۱	۳-۷. روش جمع آوری داده ها.....
۸۳	۳-۸. شیوه تحلیل داده ها.....

فصل چهارم: تحلیل داده ها

۸۶	مقدمه.....
	۴-۱: میزان پرداختن تمرین های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی به هر یک از
۸۷	طبقات حیطة شناختی بلوم.....

عنوان

صفحه

۲-۴: تحلیل محتوای درس اول کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم	۸۸
۳-۴: تحلیل محتوای درس دوم کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم	۸۹
۴-۴: تحلیل محتوای درس سوم کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم	۹۱
۵-۴: تحلیل محتوای درس چهارم کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم	۹۲
۶-۴: تحلیل محتوای درس پنجم کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم	۹۳
۷-۴: تحلیل محتوای درس ششم کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم	۹۵
۸-۴: تحلیل محتوای درس هفتم کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم	۹۶
۹-۴: تحلیل محتوای درس هشتم کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم	۹۷
۱۰-۴: میزان پرداختن تمرین های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی به طبقه دانش از حیطه شناختی بلوم	۹۹
۱۱-۴: میزان پرداختن تمرین های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی به طبقه درک و فهم از حیطه شناختی بلوم	۱۰۰
۱۲-۴: میزان پرداختن تمرین های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی به طبقه کاربرد از حیطه شناختی بلوم	۱۰۱
۱۳-۴: میزان پرداختن تمرین های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی به طبقه تجزیه و تحلیل از حیطه شناختی بلوم	۱۰۳
۱۴-۴: میزان پرداختن تمرین های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی به طبقه ترکیب از حیطه شناختی بلوم	۱۰۴
۱۵-۴: میزان پرداختن تمرین های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی به طبقه ارزشیابی از حیطه شناختی بلوم	۱۰۵

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

مقدمه	۱۰۸
۱-۵: نتیجه گیری	۱۰۹
۱-۱-۵: در تدوین تمرین های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی به هر یک از طبقات حیطه شناختی به چه میزان پرداخته شده است؟	۱۰۹
۲-۱-۵: در تدوین تمرین های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی به طبقه دانش به چه میزان توجه شده است؟	۱۰۹
۳-۱-۵: در تدوین تمرین های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی به طبقه درک و فهم به چه میزان توجه شده است؟	۱۰۹
۴-۱-۵: در تدوین تمرین های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی به طبقه کاربرد به چه میزان توجه شده است؟	۱۱۰
۵-۱-۵: در تدوین تمرین های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی به طبقه تجزیه و تحلیل به چه میزان توجه شده است؟	۱۱۰
۶-۱-۵: در تدوین تمرین های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی به طبقه ترکیب به چه میزان توجه شده است؟	۱۱۰
۷-۱-۵: در تدوین تمرین های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی به طبقه ارزشیابی به چه میزان توجه شده است؟	۱۱۱
۲-۵: بحث و بررسی	۱۱۱
۳-۵: پیشنهاد های تحقیق	۱۱۴
۴-۵: توصیه ها	۱۱۵
۵-۵: محدودیت ها	۱۱۵
فهرست منابع	۱۱۷
پیوست مطالب	۱۲۳
اهداف کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی	۱۲۳
طبقات اصلی حیطه شناختی به همراه نمونه های هدف های کلی آموزشی و فعل های رفتاری	۱۳۱
چکیده انگلیسی	۱۳۳

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۶۸	جدول (۱-۲) خلاصه تحقیقات انجام شده در داخل کشور
۷۱	جدول (۲-۲) خلاصه تحقیقات انجام شده در سایر کشور های جهان
۷۸	جدول (۱-۳) محتویات کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی
	جدول (۲-۳) طبقه بندی هدف های رفتاری شناسایی شده در کتاب زبان انگلیسی
۸۲	پیش دانشگاهی
	جدول (۳-۳) توزیع فراوانی و درصد فراوانی اهداف رفتاری کتاب زبان انگلیسی
۸۴	پیش دانشگاهی براساس طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم
	جدول (۱-۴) توزیع فراوانی و درصد فراوانی اهداف کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی
۸۷	بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم
	جدول (۲-۴) توزیع فراوانی و درصد فراوانی اهداف درس اول کتاب زبان پیش دانشگاهی
۸۹	بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم
	جدول (۳-۴) توزیع فراوانی و درصد فراوانی اهداف درس دوم کتاب زبان پیش
۹۰	دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم
	جدول (۴-۴) توزیع فراوانی و درصد فراوانی اهداف درس سوم کتاب زبان پیش
۹۱	دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم
	جدول (۵-۴) توزیع فراوانی و درصد فراوانی اهداف درس چهارم کتاب زبان انگلیسی
۹۳	پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم
	جدول (۶-۴) توزیع فراوانی و درصد فراوانی اهداف درس پنجم کتاب زبان انگلیسی
۹۴	پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم
	جدول (۷-۴) توزیع فراوانی و درصد فراوانی اهداف درس ششم کتاب زبان انگلیسی
۹۵	پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم
	جدول (۸-۴) توزیع فراوانی و درصد فراوانی اهداف درس هفتم کتاب زبان انگلیسی
۹۷	پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم
	جدول (۹-۴) توزیع فراوانی و درصد فراوانی اهداف درس هشتم کتاب زبان انگلیسی
۹۸	پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم
	جدول (۱۰-۴) توزیع فراوانی و درصد فراوانی اهداف طبقه دانش در هشت درس کتاب
۹۹	زبان انگلیسی پیش دانشگاهی

عنوان

صفحه

جدول (۴-۱۱) توزیع فراوانی و درصد فراوانی اهداف طبقه درک و فهم در هشت درس کتاب زبان پیش دانشگاهی	۱۰۱
جدول (۴-۱۲) توزیع فراوانی و درصد فراوانی اهداف طبقه کاربرد در هشت درس کتاب زبان پیش دانشگاهی	۱۰۲
جدول (۴-۱۳) توزیع فراوانی و درصد فراوانی اهداف طبقه تجزیه و تحلیل در هشت درس کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی	۱۰۳
جدول (۴-۱۴) توزیع فراوانی و درصد فراوانی اهداف طبقه ترکیب در هشت درس کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی	۱۰۵
جدول (۴-۱۵) توزیع فراوانی و درصد فراوانی اهداف طبقه ارزشیابی در هشت درس کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی	۱۰۶

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار (۱-۲) طبقات اصلی در حیطة شناختی	۳۱
نمودار (۱-۴) توزیع فراوانی هدف های کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطة شناختی بلوم	۸۸
نمودار (۲-۴) توزیع فراوانی اهداف درس اول کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطة شناختی بلوم	۸۹
نمودار (۳-۴) توزیع فراوانی اهداف درس دوم کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطة شناختی بلوم	۹۰
نمودار (۴-۴) توزیع فراوانی اهداف درس سوم کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطة شناختی بلوم	۹۲
نمودار (۵-۴) (توزیع فراوانی اهداف درس چهارم کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطة شناختی بلوم	۹۳
نمودار (۶-۴) (توزیع فراوانی اهداف درس پنجم کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطة شناختی بلوم	۹۴
نمودار (۷-۴) توزیع فراوانی اهداف درس ششم کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطة شناختی بلوم	۹۶
نمودار (۸-۴) (توزیع فراوانی اهداف درس هفتم کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطة شناختی بلوم	۹۷
نمودار (۹-۴) (توزیع فراوانی اهداف درس هشتم کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطة شناختی بلوم	۹۸
نمودار (۱۰-۴) توزیع فراوانی اهداف طبقه دانش در هشت درس کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی	۱۰۰
نمودار (۱۱-۴) توزیع فراوانی اهداف طبقه درک و فهم در هشت درس کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی	۱۰۱
نمودار (۱۲-۴) (توزیع فراوانی اهداف طبقه کاربرد در هشت درس کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی	۱۰۳
نمودار (۱۳-۴) توزیع فراوانی اهداف طبقه تجزیه و تحلیل در هشت درس کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی	۱۰۴

عنوان

صفحه

نمودار (۴-۱۴) توزیع فراوانی اهداف طبقه ترکیب در هشت درس کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی	۱۰۵
نمودار (۴-۱۵) توزیع فراوانی اهداف طبقه ارزشیابی در هشت درس کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی	۱۰۶

فصل اول:

طرح تحقیق

مقدمه

« از هنگامیکه نخستین نسل انسان مکتسبات خود را به فرزندانش یاد می دهد، آموزش و پرورش متولد می شود.» (صفوی، ۱۳۸۵، ص ۴) انسان از لحظه ای که قدم به عرصه جهان می گذارد یادگیری را آغاز می کند. تعلیم و تربیت از قدیم الایام دغدغه فکری والدین و سایر افراد مسئول جامعه بوده است. آنها همیشه به این فکر بوده اند که چگونه به کودکان جامعه خود کمک کنند تا بهتر رشد کرده و به بلوغ همه جانبه برسند، چگونه آنها را تعلیم دهند تا حداکثر یادگیری را نصیب کودکانشان گردانند. در دوران باستان آموزش در خانه و تحت نظر والدین صورت می گرفته است. به تدریج که جوامع تخصصی تر و پیچیده تر شدند، نهادهای خاصی به نام مدارس بوجود آمد و افرادی با تخصص و آگاهی بیشتر در زمینه آموزشی، وظیفه و مسئولیت تعلیم و تربیت کودکان و نوجوانان را تقبل کردند.

آموزش در ازمنه گوناگون مفاهیم و معانی مختلفی به خود گرفته است. در آموزش سنتی، آموزش به معنی انتقال مطالب از کتاب به ذهن دانش آموز در نظر گرفته می شود، و هنوز هم در بعضی مراکز آموزشی این طرز تفکر باقی است. با این طرز فکر وظیفه معلم انباشتن ذهن یادگیرنده با مطالب زیاد است. وظیفه یادگیرنده نیز حفظ و نگهداری این مطالب تا زمان امتحان است. چیزی که واقعاً مطرح نیست، یادگیری معنی دار، پایدار و مفید است. اما با پیشرفت علم و همراه با علمی شدن آموزش و یادگیری و کاربرد یافته های روانشناسی و علوم تربیتی، و نیز پیدایش دیدگاههای نوین در آموزش، یادگیری مفهوم دیگری پیدا کرد. آموزش و یادگیری اثربخش باید همراه با فعالیتهای مثبتی از جانب یادگیرنده باشد تا باعث کسب تجربیات سازنده برای او شود. امروزه هدف آموزش و پرورش این است که به یادگیرنده کمک کند تا دانش را خود بسازد.

زبان انگلیسی پس از جنگ جهانی دوم، به تدریج در کشورهای مختلف جهان (از جمله ایران) به سرعت گسترش یافت و مورد حمایت کشورهای قدرتمند جهان، به ویژه ایالات متحده آمریکا، قرار گرفت. از آن پس هیچ زبان دیگری نتوانست به عنوان یک زبان واحد بین ملت ها به کار گرفته شود. در بسیاری از کشورهای جهان که زبان انگلیسی زبان مادری آنها نمی باشد، این زبان را به عنوان زبان دوم^۱ و یا زبان خارجی^۲ در سیستم آموزشی خود گنجانده اند و گاهی از دروس اصلی آنها به شمار می آید. در کنار برنامه های درسی مدارس

1-Second Language

2-Foreign Language

و دانشگاه ها، مراکز آموزش زبان بسیاری در تمام کشورها در امر آموزش زبان انگلیسی فعالیت می نمایند. با وجود چنین طیف وسیع نیاز ملت های دنیا به دانستن زبان انگلیسی، محققان و مدرسان بی شماری به تحقیق پیرامون آموزش و یادگیری زبان انگلیسی پرداخته اند. سالانه هزاران هزار کتاب، مقاله، پایان نامه کارشناسی ارشد و دکتری، برگزاری سخنرانی ها و کنفرانس ها و سمینارهای علمی و تخصصی گوناگونی در پی یافتن شیوه های مناسب آموزش و یادگیری زبان انگلیسی هستند.

نظر به اهمیتی که جهانیان به یادگیری زبان انگلیسی داده اند و آن را در برنامه درسی مراکز آموزشی خود گنجانده اند، در کشور ما نیز یادگیری زبان انگلیسی دارای اهمیت ویژه ای است. طبق برنامه درسی مدارس، دانش آموزان ایرانی یادگیری زبان انگلیسی را از دوره راهنمایی آغاز کرده و تا مقطع پیش دانشگاهی ادامه می دهند. از آنجا که نظام آموزشی در کشور ما یک نظام آموزشی متمرکز است، کتابهای درسی در تمام مقاطع و برای دانش آموزان سراسر کشور در یک محل و زیر نظر دفتر برنامه ریزی و تالیف کتب درسی تهیه و توزیع می شوند. لذا محتوای کتاب درسی که محور مکتوب و مدون تعلیم و تربیت محسوب شده و فعالیتها و تجارب تربیتی دانش آموزان توسط معلم و حول محور آن سازماندهی می شود، نیاز به بررسی و تحلیل دارد. این تحلیل دست اندرکاران آموزش و پرورش و مؤلفین کتابهای درسی را یاری می دهد تا در زمان تهیه و تدوین و یا گزینش مطالب کتابهای درسی، تصمیم های عاقلانه ای بگیرند. از طرفی آنها می توانند به طور مداوم به تجدید نظر در محتوای درسی پرداخته و زمینه ارتقای کیفی برنامه های آموزشی را فراهم کنند.

نظر به اهمیت کتاب درسی و آگاهی معلمان و دانش آموزان نسبت به اهمیت زبان انگلیسی و کاربرد آن در زندگی روزمره، در این تحقیق محتوای کتاب زبان انگلیسی مقطع پیش دانشگاهی که مقطع بسیار حساسی می باشد مورد تحلیل قرار می گیرد و کتاب مذکور بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۱-۱. موضوع تحقیق

تحلیل محتوای کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی بر مبنای طبقات مختلف حیطه شناختی بلوم

۱-۲. بیان مسئله

کتاب درسی یکی از مهمترین منابع یادگیری دانش آموزان در نظام آموزشی فعلی است. به

عبارت دیگر، اکثر فعالیتهای آموزشی در چارچوب کتاب درسی شکل می گیرند. از جمله:
- تدارک مجموعه فرصت های یادگیری در جهت تحقق اهداف کلی و جزئی آموزش و پرورش از طریق محتوای کتاب درسی میسر است.
- در کل کشور برای هر ماده درسی در هر پایه تحصیلی یک کتاب درسی تألیف و توزیع می شود و دانش آموزان ملزم به خواندن و فهمیدن کتابی هستند که در مرکز برنامه ریزی تهیه شده است.

- معلمان فعالیتهای خود را براساس محتوای کتاب درسی تنظیم و ارائه می نمایند.
- امتحان و ارزشیابی بر اساس مطالب و محتوای درسی می باشد. (یارمحمدیان، ۱۳۸۵) اینها همه علل اهمیت محتوای درسی و نقش و اهمیتی که این وسیله آموزشی در نظام آموزش و پرورش دارد را بیان می کنند.

تحولات و گسترش سریع علوم و معارف بشری باعث شده که سازمان ها و دست اندرکاران مسئول به طور مداوم در برنامه ها، مواد و محتوای آموزشی خود تجدید نظر کنند. در مواردی سرعت تحول و پیشرفت های علمی و پیدایش دیدگاه های جدید در زمینه تربیتی چنان بوده است که دست اندرکاران تعلیم و تربیت حتی فرصت ارزشیابی برنامه ها و محتوای دروس چند ساله اخیر را که به نظر خودشان دارای ارزش و اعتبار خاصی بوده، بدست نمی آورند. گاهی با دست پاچگی هر نوع محتوایی را بدون در نظر گرفتن ارزش و اعتبار آن و یا تأثیر آن در بهبود زندگی فردی و اجتماعی و نیز غفلت از توجه به اصول انتخاب و سازماندهی محتوا، در برنامه درسی خود می گنجانند که حاصل این نوع اقدامات، عدم تجهیز دانش آموزان به دانش و مهارت های لازم زمان خود، عدم ایجاد یادگیری معنی دار و در پی آن عدم بروز شوق و ذوق برای یادگیری خواهد بود.

آنچه باعث نشاط و تحریک دانش آموزان به یادگیری و تفکر می شود پرورش قوه جستجوگری و کشف مجهولات و همچنین توجه به نیاز آنها به یادگیری چیزی که برای زندگی حال و آینده لازم است، می باشد. موارد مذکور باید در زمان طراحی و تدوین کتاب درسی مورد توجه قرار داده شوند. با تدوین محتوای مناسب کتاب زبان انگلیسی که یکی از درس های مهم است می توان به اهداف بالا رسید. هدف نویسندگان و گردآورندگان کتاب زبان انگلیسی پیش دانشگاهی، طبق آنچه خود در ابتدای کتاب به عنوان هدف کلی آورده اند، تقویت مهارت خواندن است. خواندن را اینگونه تعریف کرده اند: خواندن فرایندی است که محصول آن درک مطلب است. طی این فرایند، خواننده در تعامل با متن قرار می گیرد. او به متن چاپ شده نگاه می کند، علائم روی صفحه را رمزخوانی می کند، درباره